

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในยุคสมัยใหม่ คือ การเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารกิจการบ้านเมืองแทนประชาชน ในอดีตจนถึงปัจจุบันผู้แทนส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นเพศชาย อาจเพราะเหตุว่าผู้หญิงถูกอบรมสั่งสอนให้เป็นกุลสตรี มีหน้าที่ดูแลบ้านเรือนและครอบครัวเป็นหลัก ส่วนผู้ชายเป็นผู้มีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัวและทำงานนอกบ้าน รวมถึงมีหน้าที่ในการบริหารกิจการบ้านเมืองด้วย ซึ่งกิจเช่นนี้มีใช้หน้าที่ของผู้หญิง แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปการทำงานนอกบ้านนั้นมิได้จำกัดแต่เพียงเฉพาะเพศชายผู้หญิงก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกันจึงทำให้บทบาทของผู้หญิงในยุคสมัยใหม่จึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และนอกจากการทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวแล้ว ผู้หญิงยังเข้ามามีบทบาทในการบริหารกิจการของบ้านเมืองรวมถึงการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านการเป็นตัวแทนทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทั้งยังได้รับการยอมรับว่านักการเมืองหญิงมีความละเอียดอ่อนรอบคอบดีกว่าผู้ชาย รวมถึงนักการเมืองหญิงมีแนวคิดในการพัฒนาที่เน้นไปทางด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าเพศชายที่เน้นไปทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการแต่กระนั้นหากเราพิจารณาทางสถิติจะพบว่าจำนวนส่วนของเพศหญิงต่อเพศชายในการเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทยยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อยกว่านานาประเทศอาจเนื่องจากติดที่กรอบและวิธีคิดในแบบเดิม<sup>๑</sup>

นับตั้งแต่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดปีสตรีสากลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา นานาประเทศในโลกก็ได้ให้ความสนใจต่อข้อเสนอแนะของสหประชาชาติ ๓ ประการ คือ ให้สตรีได้รับโอกาสพัฒนาตนโดยควรแก่ความสามารถ ให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษ ให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ สตรีในประเทศไทยนั้น ได้มีความตื่นตัวในการที่จะปฏิบัติตามข้อเสนอของสหประชาชาติเช่นเดียวกับสตรีในประเทศอื่นๆ แต่ในการนี้ บางคนอาจจะได้มองข้ามมรดกตกทอดและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยเสีย และอาจลืมนึกไปว่าสภาพของสตรีไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร ทั้งไม่ทราบว่าควรจะปรับปรุงบทบาทของตนไปในทิศทางไหนจึงจะไม่กระทบกระเทือนความสมดุลของชีวิต ยังมีปัญหาต่างๆ ความปรารถนาในอันที่จะให้สังคมบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

---

<sup>๑</sup>วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่นสถาบันพระปกเกล้า, สตรีกับการเมือง, (นนทบุรี: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส), ๒๕๕๑.

ก็ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ขึ้นเป็น คณะกรรมการหนึ่งของสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่พิจารณาภารกิจน้อยใหญ่ที่สตรีอาจมีส่วนร่วมใน การป้องกันและแก้ไข โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาของสตรี ทั้งนี้ผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐใน คณะกรรมการ เช่น จากกรมการปกครอง กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงบประมาณ รวมทั้งผู้แทนจากสภาสตรีแห่งชาติ ผู้แทนจากสภา สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่าย คณะกรรมการส่งเสริมประสานงานสตรี ดังกล่าว มุ่งสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลทั่วประเทศ จึงเป็นที่หวังได้ว่าในระยะ ต่อมาจะมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในระหว่างผู้แทนกลุ่มสตรีทั้งหลาย เพื่อให้สตรีมีบทบาท ในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเปิดโอกาสให้สตรีทุกระดับ รวมทั้งสตรี ในชนบท ข้าราชการ แม่บ้าน และสตรีในสาขาวิชาชีพต่างๆ ได้ มีความรู้เข้าใจในเรื่องดังกล่าว พอที่จะ สามารถช่วยผลักดันภารกิจของชนชาติให้บรรลุจุดประสงค์ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ คณะกรรมการ ส่งเสริมและประสานงานสตรีดังกล่าวได้อธิบายถึงปัญหาสตรีในบทบาททางการเมืองว่า สตรีทั้งหลาย จะฝึกฝนใจพอที่จะสละเวลาแรงกาย ฝึกกำลังกันปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือไม่ เพราะสตรีทุกคนต้องกระเสือก กระสนเพื่อตนและมีภาระรอบด้านอยู่แล้ว สตรีไทยในวงกว้าง จะมีความรอบรู้และฉลาดสามารถ พอที่จะดำเนินงานไปในแนวทางที่ถูกที่ควรด้วยความหนักแน่น อดทน โดยไม่ปล่อยให้อารมณ์หรืออคติเข้าครอบงำจิตใจ สตรีจะช่วยสร้างสรรค์ความสมดุลระหว่าง ความเจริญในด้านวัตถุจิตใจ ทั้งจะสามารถโน้มน้าวผู้ใกล้ชิด สามียและบุตรหลาน ให้ก้าวไปสู่ความ สมดุลดังกล่าว ได้หรือไม่ เพื่อให้สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่นำมาซึ่งความสุขกายสุขใจอย่างแท้จริง<sup>๒</sup>

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความ เข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจ ต่อการเมืองการปกครองของประเทศและที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็น การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่ ภาครัฐได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการ ทางการเมืองคือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองประชาธิปไตยทั้งนี้เพราะการมีส่วน ร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตยสังคมใดจะมีระดับความ เป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยที่สังคมที่ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำถ้ามีการมีส่วนร่วม ทางการเมืองสูงแสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูงอีกทั้งการมีส่วน ร่วมทางการเมืองเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์เจตนคติทางการเมืองของประชาชนในชาติได้อีกด้วย<sup>๓</sup> แม้ในปัจจุบันจะได้มีการเรียกร้องสิทธิของสตรีมากขึ้นทุกฝ่ายให้ความสำคัญและตระหนักถึงการมี ส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีตามการส่งเสริมการสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น

<sup>๒</sup> คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, **สตรีไทย**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๕), หน้า ๒๑๐.

<sup>๓</sup> สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**, หนังสือและสื่อ เผยแพร่: สำนักประชาสัมพันธ์, ๒๕๕๔, หน้า ๑๐-๑๓.

สามารถได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งการที่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สตรีด้วยกันเท่านั้นแต่ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มที่สตรีดูแลอย่างใกล้ชิดด้วยเช่นเด็กเยาวชนและผู้ด้อยโอกาสเนื่องจากสตรีมีมุมมองในเรื่องต่างๆที่ละเอียดกว่าและสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มต่างจากชายที่มักจะให้ความสำคัญในเรื่องใหญ่ๆมากกว่าเช่นระบบโครงสร้างพื้นฐานความเจริญความปลอดภัยต่างๆเป็นต้นการที่สตรีเข้ามามีบทบาทและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นจะช่วยทำให้การพัฒนาเกิดความเต็มเต็มสมดุลและมีความยั่งยืนตอบสนองความต้องการของคนในสังคมและชุมชนท้องถิ่นทั้งหญิงและชายได้อย่างแท้จริงจากเหตุผลดังกล่าวการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับจึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมของสตรีและผู้ชายเข้าไปมีบทบาทในสัดส่วนที่เท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองท้องถิ่นซึ่งเป็นการเมืองที่ใกล้ชิดกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนมากที่สุดด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีโดยเลือกศึกษาเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นเท่านั้นเนื่องจากเป็นหน่วยการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและเป็นเรื่องเฉพาะของท้องถิ่นที่สตรีหรือผู้หญิงจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่าการเมืองในระดับชาติจากการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้งทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญในการเลือกตั้งมีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งทั้งทางการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ประชาชนจังหวัดลำพูนได้ครองแชมป์ผู้มีสิทธิออกไปเลือกตั้งติดต่อกันหลายๆ สมัยเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙๙ จึงทำให้ประชาชนในจังหวัดลำพูนมีความสนใจในทางการเมืองและให้ความสำคัญการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเป็นอย่างมาก

เทศบาลเมืองลำพูนได้จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองลำพูนพ.ศ. ๒๔๗๙ มีพื้นที่ในความรับผิดชอบประมาณ ๖ ตารางกิโลเมตรและมีตราประจำเทศบาลเป็นรูปพระธาตุหริภุญชัยปัจจุบันสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ๒๗ถนนเทศบาล ๑ ตำบลในเมืองอำเภอเมืองเทศบาลเมืองลำพูนประกอบด้วย ๑ ตำบล คือ ตำบลในเมือง ภายในเทศบาลเมืองลำพูนแบ่งเป็น ๑๗ ชุมชน ได้แก่ ๑) ชุมชนไก่อั่ว ๒) ชุมชนช่างฆ้อง ๓) ชุมชนสันป่ายางหลวง ๔) ชุมชนหนองเส้ง ๕) ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง ๖) ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม ๗) ชุมชนประตูลี่ ๘) ชุมชนสันดอนรอม ๙) ชุมชนพระคงฤๅษี ๑๐) ชุมชนสวนดอก ๑๑) ชุมชนสันป่ายางหน่อม ๑๒) ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ๑๓) ชุมชนจามเทวี ๑๔) ชุมชนบ้านหลวย ๑๕) ชุมชนมหารวัน ๑๖) ชุมชนชัยมงคล ๑๗) ชุมชนศรีบุญเรือง

ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในสิทธิมนุษยชนของสตรี ในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ในปัจจุบันสตรีมีความรู้ ความเข้าใจมีความสนใจทางการเมืองท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะโครงสร้างของเทศบาล และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นสตรีจึงต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของตนเองเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มสตรี ปกป้องสิทธิของสตรี ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในด้านการมีส่วนร่วมต่างๆ ๕ ด้าน ดังนี้ ๑) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ๒) การมีส่วนร่วมแสดงสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ๓) การมีส่วนร่วมรณรงค์ทางการเมือง ๔) การมีส่วนร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมือง ๕) การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือหัวหน้าคะแนนทางการเมือง เพื่อที่จะนำผลการศึกษาที่ได้ไป

เป็นข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน และนำไปปรับใช้กับท้องถิ่นของผู้ที่สนใจศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีต่อไป<sup>๔</sup>

## ๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีของในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๒.๔ เพื่อการนำหลักอิทธิบาท ๔ มาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

## ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีของในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนมีอะไรบ้าง

๑.๓.๒ เปรียบเทียบกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขต เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลมีความความแตกต่างอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนมีแนวทางใดบ้าง

๑.๓.๔ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อิทธิบาท ๔ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนอย่างไรบ้าง

---

<sup>๔</sup> กองวิชาการและแผนงาน, แผนพัฒนา ๓ ปี ๒๕๕-๒๕๕๖ ประวัติความเป็นมาเทศบาลเมืองลำพูน, (ลำพูน: เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน, ๒๕๕๔), หน้า. ๒-๑๐.

## ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ๑๗ ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

### ๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ๑๗ ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนโดยกำหนดประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๕ ด้าน ดังนี้ ๑)ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น ๒) ด้านการร่วมแสดงสิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น ๓) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมืองท้องถิ่น ๔) ด้านการร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่น ๕) ด้านการร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือหัวคะแนนกับนักการเมืองท้องถิ่น

### ๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

**ตัวแปรต้น (Independent Variables)** คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้

**ตัวแปรตาม (Dependent Variables)** ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นกับเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ประกอบไปด้วย ๕ ด้านคือ ๑)การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ๒)การร่วมแสดงสิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น ๓) การร่วมรณรงค์ทางการเมืองท้องถิ่น ๔)การร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่น ๕)การร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือหัวคะแนนกับนักการเมืองท้องถิ่น

### ๑.๔.๓ ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนจำนวน ๖,๓๑๕ คน<sup>๕</sup> ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informant) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญ ของการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๗ ท่านประกอบด้วย

- |                            |                                            |
|----------------------------|--------------------------------------------|
| ๑.นางแพรวพรรณ อินทะชัย     | ตำแหน่งประธานคณะกรรมการชุมชนบ้านท่า-ท่านาง |
| ๒. นางสาวสุกัญญา เมธาวงศ์  | ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการชุมชนชัยมงคล       |
| ๓.นางรัชนีสินธุ์ผัด        | ตำแหน่งประธานคณะกรรมการชุมชนหนองเส้ง       |
| ๔. นางศรีพรรณ ชัยนุ        | ตำแหน่งประธานคณะกรรมการชุมชนสถานีรถไฟ      |
| ๕. ประภาศรี วณิชกุล        | ตำแหน่งประธานคณะกรรมการชุมชนจามเทวี        |
| ๖. นางสาวเกษรา ลังกาพินธุ์ | ตำแหน่งประธานคณะกรรมการชุมชนศรีบุญเรือง    |
| ๗. นางจรวพร บุญยเกียรติ    | ตำแหน่งประธานชุมชนท่าขาม – บ้านฮ่อม        |

<sup>๕</sup> กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองลำพูน, แผนพัฒนา สามปี พ.ศ. ๒๕๕๗- ๒๕๕๙,(สถิติประชากร:สถิติประชากร, ๒๕๕๕), หน้า๒๗-๑๔๐.

#### ๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในเขตเทศบาลเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๗ ชุมชนได้แก่ ๑) ชุมชนไก่อั่ว ๒) ชุมชนช่างฆ้อง ๓) ชุมชนสันป่ายางหลวง ๔) ชุมชนหนองเส้ง ๕) ชุมชนบ้านท่า-ท่านาง ๖) ชุมชนท่าขาม-บ้านฮ่อม ๗) ชุมชนประตูลี้ ๘) ชุมชนสันดอนรอม ๙) ชุมชนพระคงฤๅษี ๑๐) ชุมชนสวนดอก ๑๑) ชุมชนสันป่ายางหน่อม ๑๒) ชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ๑๓) ชุมชนจามเทวี ๑๔) ชุมชนบ้านหลวง ๑๕) ชุมชนมหาวัน ๑๖) ชุมชนชัยมงคล ๑๗) ชุมชนศรีบุญเรือง

#### ๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาในการศึกษาตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ – มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

### ๑.๕ สมมุติฐานของการศึกษา

**สมมุติฐานที่ ๑** ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

**สมมุติฐานที่ ๒** ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

**สมมุติฐานที่ ๓** ประชาชน ที่มีสถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

**สมมุติฐานที่ ๔** ประชาชน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

**สมมุติฐานที่ ๕** ประชาชน ที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

**สมมุติฐานที่ ๖** ประชาชน รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนแตกต่างกัน

### ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

**๑.๖.๑ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นเทศบาลเมืองลำพูน** หมายถึง การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน การร่วมแสดงสิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน การร่วมรณรงค์ทางการเมืองท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน การร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน การร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือหัวคะแนนกับนักการเมืองท้องถิ่น เทศบาลเมืองลำพูน

**๑.๖.๒ การร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น** หมายถึง การมีส่วนร่วมพูดคุยอภิปรายเรื่องราวทางการเมืองท้องถิ่นและสถานการณ์ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มรวมกลุ่มเล็ก เพื่อแสดง

ความคิดเห็นในทางการเมืองท้องถิ่นมีการพูดคุยพูดคุยติดตามนโยบายของนักการเมืองและผู้บริหารท้องถิ่นมีการร่วมประชุมในชุมชนเพื่อร่วมรณรงค์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่น

**๑.๖.๓ การร่วมแสดงสิทธิออกเสียงเลือกตั้งท้องถิ่น** หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการตรวจบัญชีรายชื่อว่าตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ การมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการเลือกตั้งแจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียง การมีส่วนร่วมในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้งโดยเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัครขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง

**๑.๖.๔ การร่วมรณรงค์ทางการเมืองท้องถิ่น** หมายถึง มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในการใช้สิทธิในการเลือกตั้งมีส่วนร่วมในการตรวจสอบดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา มีการชักชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสม่ำเสมอมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องทางการเมืองและการเลือกตั้งร่วมกับผู้อื่นมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองท้องถิ่นที่ถูกต้อง

**๑.๖.๕ การร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่น** หมายถึง สนใจติดตามข่าวสารและกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและการเลือกตั้งในชุมชน การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้สมัครและนักการเมืองท้องถิ่นที่ดี การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินนโยบายของนักการเมืองและผู้บริหารท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการคัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม

**๑.๖.๖ การร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือห้วคณะกับนักการเมืองท้องถิ่น** หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นสมาชิก ช่วยเหลือ สนับสนุน พรรคการเมืองท้องถิ่นในชุมชนของตน การมีส่วนร่วมในการ ชักจูงรณรงค์ให้ผู้อื่นสนับสนุนบุคคลและพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุนการร่วมเสนอแนวคิดนโยบายต่อนักการเมืองและผู้บริหารทางการเมืองท้องถิ่นของตน การมีส่วนร่วมในการหาเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้บริหารท้องถิ่นของตน การมีส่วนร่วมในการร่วมตรวจสอบผลการเลือกตั้งให้ผู้สมัครของตน

**๑.๖.๗ เทศบาล** หมายถึง เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ประกอบไปด้วย ๑๗ ชุมชน

**๑.๖.๘ ประชาชน** หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองลำพูนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไปที่มีส่วนร่วมในทางการเมืองท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองลำพูน ประกอบไปด้วย ๑๗ ชุมชน

**๑.๖.๙ อธิปไตย ๔** หมายถึง บาทฐานแห่งความสำเร็จ หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรมเครื่องให้ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใดต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อธิปไตย ซึ่งจำแนกไว้เป็น ๔ คือ

๑. ฉันทะคือความพอใจ ในฐานะเป็นสิ่งที่ ตนถือว่า ดีที่สุด

๒. วิริยะคือความพากเพียร หมายถึง การกระทำที่ติดต่อ ไม่ขาดตอนเป็นระยะยาว จนประสบ ความสำเร็จ

๓. จิตตะหมายถึงความไม่ทอดทิ้ง สิ่งนั้น ไปจากความรู้สึก ของตัวทำสิ่งซึ่งเป็น วัตถุประสงค์ นั้นให้เด่นชัด อยู่ในใจเสมอ

๔. วิมังสาหมายถึงความสอดส่องใน เหตุและผล แห่งความสำเร็จเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้ ลึกซึ้งยิ่งๆ ขึ้นไปตลอดเวลา

## ๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๗.๒ ได้ทราบถึงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีในเขต เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๗.๓ ได้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๗.๔ ได้ทราบถึงการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อิทธิบาท ๔ เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้กับสตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

๑.๗.๕ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรี ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ท้องถิ่นของสตรีในเขตเทศบาลต่างๆต่อไป